Tilžês Keleiwis

(pirma „Naujasis Keleiwis“).

„Tilžês Keleiwis“, kas Pétnyczią išdûdams kaštûja ant Bertainio Meto **50 Pen.**
Apstelawimai yra nû bile kokio Posto priimami, arba ir paczoj Drukorijoj
J. Reyländerio bey Sunaus
Tilžėje, Aukßtoje Ulycz. 67 (Hohe Str. 67).

Apsakimai,
į Drukoriją Tilžês Keleiwjo sunežiami kaštûja po 10 Pen.,
Prisiulymai 15 Pen.,
už kożną smulkeis Rasztais ispaustą Eilę.
Gromatos dėl Tilžês Keleiwjo paties iszrasomos tampa
į Tilžę, Fabrikstraße Nr. 13, parterre, nusiunežiamos.

Nro. 17. Tilžėje, 29. Aprili **1887.**

Ant 3. Nedėldienês po Welykû, wadinamôs Jubilate.

Ewang. Jon. 16, 16—23.

Po mažam, tay neregēsit manę, ir wēl po mažam, tay regēsit manę; nēs aß eimi pas Tēwą. Tay kalbējo keli iß jo Mokytiniû tarp sawês: Kas tai yra, ką jis mums kalba: Po mažam, tay neregēsit manę, ir wēl po mažam, tay regēsit manę ir kad aß eimi pas Tēwą. Tay sake jie: Kas tay yra, kad jis kalba: Po mažam? Mes nežinom, ką jis kalba. Tay Jēzus suprato, kad jie ji klausti norējo ir tare jiems: Apie tay klausinējatēs tarp sawês, kad sakiau: Po mažam, tay neregēsit manę ir wēl po mažam, tay regēsit manę. Iß Tiesôs, iß Tiesôs sakau Jums: Jus werksite ir raudosite, bet Swietas džiaugsis; bet jus smutni busite, tacziau Jusû Smutnybe turēs į Džiaugsmą pawirsti. Moterißke gimdydama Smutnybę tur, nēs jôs Adyna atējo; bet pagimdžiusi Kudiki ji jau neb' atmena tôs Bēdôs iß Džiaugsmo, kad Žmogus užgimęs ant Swieto. Ogi ir Jus dabar Smutnybę turite; bet aß Jus wēl regēsiu ir Jusû Szirdis džiaugsis ir Jusû Džiaugsmą ney wiens ne atims nu Jusû. Ir toje Dienoje Jus nieko neklausite manês.

Tay buwo Mokytiniems labay sunkey permanomas Žodis, ßis dywnasis: Po mažam! Nûprosnay jie bande ji saw ißsiguldyti, ale ney wiens iß jû tikraji Ißsimanymą nesurado. Dar jû Akiems wiskas užslēpta buwo, kas su jû Mokytoju ir Prieteliu turējo nusidûti, dar kartusis Kentējimo Kylikas nebuwo ißgertas; ale Kristus buwo jau apie sawo Kelionę į Jeruzālę kalbējęs, per kurę wiskas ißsipildyti tury, kas pirm jo prarakauta. Mokytiniû Duma dar per labay prie žemißkujû Daiktû laikēsi; jie abejojo, kad Kristus kunißkay kentēsęs ir už Swietą sawę apierawosęs. Rods Jēzus tiek daug Kartû per Abrozus su jeis kalbējęs buwo, jis liûbējo ale tada ir tûjau wiską ißguldyti. Dabar jis toliaus neißgulde tą dywnaji Žodi: „Po mažam.“ Jis nu jû sulauke, kad jie po tokio ilgo Pamokslo Czēso ir per Papratimą Dumą jû Mokytojo lengwey ißpažysentis, kaip dabar Czēsas jû žemißkojo Sugywenimo ant Galo buwo. Turējo Kristus po mažam nu jû atsiskirti ant sunkiosês Kelionês Golgaton, ale tikt ant Walandelês; po mažam jis Apaßtalû Pulkui kaip Prisikēlusysis pasirode ir jus jû Nusiminime palinksminojo. Tada beje Mokyntinei tą dywnaji Žodi labay geray permane, kaip Kristus į Kankas žemißkosês Maces pasidawęs ir jie wisi ißsklaidyti buwo. Tûkart jie ißsiilgę Wēlsugryžimo sawo Pono lauke, o po mažam Jezus jiems ir tikray pasirode, sawo Rankas bey sawo Szoną parodydams, jeib wisi ji ißpažintu. Wienok tikt 40 Dienû jis po sawo Prisikēlimo ant Žemês bewaikßcziojo; po mažam jis nu jû wēl atsiskirti turējo, prie sawo Tēwo nueidams. Jis tēnay ne amžinay nu Sawujû atgal pasiliko, bet po mažam su sawo Dwasę ant Pastiprinimo Pasilpusiesiems. Mokytinei Kristui į Dangu užžengiant su Smutnybe paskuy žwelge, kaip kad toktai Atsiskyrimas ant wisados butu, ale jû Szirdis pilna Džiaugsmo pastojo, kaip ßwentoj Sekminiû Dienoj jis jiems su sawo Dwase apsireißke ir jus pilnus Drasumo ir Pasitikējimo ant Wießpatiês jû sunkiamjam Apaßtalû Darbui padare.

Tuloji Krikßczioniês Szirdis teipojau Macę ßito: „Po mažam“ bus pajutusi. Kaip tankey liûbj ji nusiminti, kad Kristus jei neprieinamas pasirodo ir kad Pagalbôs Warge niera rasti. Tada Tikējimas jei primena: „Po mažam.“ Szirdis lukurauja nu wienôs Dienôs iki kitôs, Kartais jei tas Laukimas pasunksta, o ji tikt geray žino, kad po mažam Wießpats ję wēl palinksmys. Po trumpôs Mēginimo Adynôs pareina Wießpats su sawo Palinksminojimu ir nušlûsto wisas Ašaras Nusiminusiamjam nu Akiû, kad Saule Diewo Malonês aißkey praßwinta ir wisa Ukaną ßioj Wargû Dauboj prawaro. Iki Amžiaus Galo Žmogus lukurauja ant ßito „po mažam“, kursai labay tankey atsikartoja, ale kas Syki Szirdi wis su nauja Syla papildo. O kad kartunta Smertiês Adyna pareis, tay Atsiskyrimas ir tikt ant Walandelês tenûsidûda; nēs wisa ta Atilsis, kuri Swietas „amžinoju“ wadina, iß tikro tikt ant „po mažam“ tiera. Kas Kristuje nu ßio Swieto atsiskyręs, tas po trumpôs Atilsies, po mažam, į amžinaji Džiaugsmą pareis, kur ney jokio Persikeitimo toliaus nebus. Amžiname Gywastyje nebibus „po mažam“, te padeda todēl Wießpats, kad ßę trumpaję Walandę ant ßio Swieto wertingay wartotumbim.

Kas paskutiname Czēse Swiete nusidawe.

Iß Wokietijôs.

Berlyne, 15. Aprili. Ciecorus priēme ßendien pirm Pētû per antraji wyresnyji Paloeziaus Użweizdą pramintaji Grową Dönhoff ir po to wyriausi Kunigą karal. Dwaro Drą. Kögeli, ēstereikißkaji Zalnierystês Wieteninką, Oberßtą Steininger, bey potam czielą Skaitliu zalnierißkû Praneßimû, tarp tujû nu keturiû zaksißkû Gendroliû, pasklausey Grową Hochberg. Po Pētû Ponui v. Wilmowski Praneßimą palaikius, Ciecorus ant Szpacierôs ißwažiawo.

— Karalunas yra ikißiol Deputiertui v. Kardorf priklaususyji Riterdwarą Wabnitz pas Oels (Szlēzijoj) nu ßito Pono už 800 Tukstanczius Markiû nusipirkęs. Kaip žinoma, yra Karalunas Apturētojis Braunßweikio Ercikiui priklaususujû Dwarû, tam patim Kreize gulenczujû.

— Karaluničkoji Familyja dabar jau Miestelyj Ems wēß, kur ji Gaspadoj „Zu den vier Thürmen“ (prie keturiû Korycziû) sawo Buwi yra pasidariusi.

— 20. Aprili. Sekantysis Nusidawimuks nu wieno Mieste Meissen (Zaksuse) drukawojamo Laikraßczio papasakojamas tampa. Keli Ponai iß Miesto Meissen stowējo pirmojoj Welykû Szwentēj pas ciecorißkaji Paloczių, jeib Parodês Užtraukimą pasižiurētu ir pirm wisako Ciecoru pamatyti bey pasweikinti galētu. Kaip Ciecorus Parodei pratraukus nu Lango ßaliu atstoti norējo, ßauke umay wiens tû minētujû Ponû, sawo Cylenderi į Aukßti pakeldams, aißkey ir permanomay: „Wießpatie, mes esmi wierni Zaksai, Meissenerei, kurie už septynmetini Žwelyjimą ßtimawo ir kaip wierniems Padonams pareina styre, o mes norime sawo Ciecoru pasweikinti. Aukßtay, Aukßtay, Aukßtay!“ Tada jis „Heil Dir im Siegerkranz“ pragydo ir wisi susiējusieji Tukstanczei tam Giedojimui prisidraugawojo. Kaip tikray regima buwo, Ciecorus apie ßitą Paßlowinimą labay pasidžiauge ir meilingay dēkawodams prie Lango pasiliko, iki wisi trys Perkßmai tôs Giesmês ant

Galo pagiedoti buwo; tada jis Zmoniems berykaujant atgal atsitrauke.

— Kunigaikßtis Bismarckis su iß Rymo atgalsugryzusioju Ponu v. Puttkamer ilgą Susirotyjimą laike. Po ßito Susirotyjimo pasidawe Reichskancleris pas Wießpati Ciecoru, prie kurio jis ilgiaus kaip puse Adynôs pasiliko. Jau iß ßitû wirßutiniû Dalykû galime numanyti, kad widůjû Dalykû Ministeris prie Popieziaus ne tikt paprastu Budu, bet dēley ypatißkôs Priezasties bus apsilankęs. Ką jis ale su Popiezumi yra susikalbējęs, apie tay ko Twirto niera zinoma pastojus; kas ikißiol nu tuleropû Ceitungû apie tay sakyta, tay tikt czysti Prasimanymai te yra; nēs tikra Tiesą patirti ney wienam Progôs nepasidare.

— Pagal Laikraßti „Deutsches Tagebl." yra Drs. Schmidt iß Frankfurto pr. M., labay pagirts Kaklo Regaliû Liekorus, ant Karaluno Kaklo Ißgydimo i Miesteli Ems pawadintas.

— Pagal wieną Gromatą iß Petersburkio, kuri prancuzißkam Laikraßczui „France" nuraßyta tape, Gale ßiôs Nedēlės keli maskolißki Oficyrai i Paryzą pasidůs, jeib Gendrolui Boulanger wieną draugißkay nupirktą Garbės Kardą padůtu. Tas Kardas tur Pawidalą cirkasißkôs Sziobles, kurio wirßutinysis Gals, prie kurio Kardas nutweramas yra, ant abiejû Pusiû su Dēmantais bey Zemczugais ißgrozintas yra. Ant patiės Kardo stow tie Zodzei ibrēßti: „Gendrolui Boulanger, Maskolija. Gywa t'esie Prancuzija! Gywa t'esie Maskolija!"

— Beweik kas Nedēlę yra apie Bandymą bilekokio iß Umû ißējusio Zmogaus, i ciecorißkaji Paloczių isiwerßti, praneßama. 18. ß. M. tape wēl wiens toks nepalaimings Zmogus suimtas ir i naujyji Ligonbuti nugabentas, kursai, kaip rodēs, isidingojęs buwo, kad nu wisû Zmoniû persekinējamas esąs, kadangi jis Ciecorui pasigůsti norējo, kad Sudzios, Policija i. t. t. jam Gwoltą daranczios. Kůne tům paczių Czēsu bande Darbinińks Kerncke i karalunißkaji Paloczių isibriauti, kursai, kaip jis ißsitare, ney joki menkesni Apsiēmimą turējo, kaip „su Princese susizadēti." Ir jis tape i Beproczių Butą nugabentas.

— Naujieji iß Nickelio taisytieji 20-Peningstukei, kurie dabar ant Ißdawimo pareis, labay aißkey ir puikey ißspausdinti yra. Jie ant wienôs Pusės Ciecorystės Ereli su placzey ißplēstaiseis Sparnais bey Auzůlû Wainiką, ant antrosės Pusės didyji Coli 20 su tům aplinkuy statytoju Apraßu: „Deutsches Reich 1887. 20 Pfennig." parodo.

— 21. Aprili. Wakar Wakare prie ciecorißkojo Poro Czesnis kelama buwo, ant kuriôs kokiu 200 Pakwietimû ißdůti tape.

— Pasiuntinis Herbette norējo ant Urlaupo i Paryzą eiti, wienok jis sawo Kelionę dar iki Meijo Mēnesio nutese, jeib ne iß to, kad wokißkasis Pasiuntinis Grows Münster tům paczių Czēsu Urlaupą imas, nauji Nepakajawimai Priezasties rastu.

Pozuse, 16. Aprili. Prowoj prieß Zocialistus tape ßendien Nusudyjimas apsakomas. 14. Apkaltintujû walni ißējo, wienok nu kitû Apkaltintujû Janißewskis ant 2 Metû ir 1 Nedēlės, Cigarû Darbininkai Pelne bey Gaul ant 9 Mēnesiû, Apauksintojis Ragowicz ant 3 Mēnesiû, Wezimû Mistras Grzeskiewicz ant 1 Meto ir 3 Mēnesiû, Cigarû Darbininks Zielkowski ant 2 Mēnesiû, Kurpsuwys Kemernitzer ant 2 Nedēliû, Cigarû Darbininks Tomaßewski ant 2 Mēnesiû, Knygû Drukorijôs Apturētojis Karniß (iß Miesto Dresden) dēley Nusidējimo prieß Drukorystės Dalykû Zokaną ant 50 Markiû Piningû Korawonės prasudytas.

Frankfurte p. M., 19. Aprili. Maince ßendien, kaip „Frankf. Ceitunga" praneßa, tuleropi Namû Perkratymai nulaikomi ir daugel Zocialdemokratû i Kalējimą isodinami tape, tarp kuriû ir daugel Ißwarytujû iß Frankfurto buwo. Daugiaus kaip deßimt Apkaltujû yra kaltinami, kad slaptą Susidraugawojimą tarp sawės turēję. Iß didziausiôs Dalies prie tû Namû Perkratymû ir wis to randama buwo, ko jēßkoma tape.

— 23. Aprili. Szio Miesto Ceitunga iß Metco praneßa, kad suimtasis prancuzißkasis Policijôs Komisērs Schnäbele prie sawo Perklausinējimo sakęs, kad Suēmimas Prancuzû Pusēj nusidawęs. Sztotsanwalts ale per Liudeninkus patwirtindino, kad Suēmimas ant Wokieczių Pusės nusidawe. Liudymai, kad Schnäbele su Zinojimu bey Paliepimu prancuzißkosės Regierungôs Spėgo (t. e. Ißdůtojo) Darbą ware, yra tokie didi, kad Ißdůtojis be Abejojimo prasudytas turēs tapti; o kiek dabar numynyti galime, sekancziame Czēse Liudymû dar daugiaus rasis.

Göttingen, 20. Aprili. Czēse nu 7. iki 9. Augusto ßwes ßiczion esancziojì Uniwerzitieta Szwentę sawo 150 metinio Pastowējimo. Ciecorus yra iwelyjęs, kad Braunßweikio Princwaldons Albrekts tôs Uniwerzitietôs Garbės Wyresnoju pramintas taptu.

Köln, 18. Aprili. Wiena katalikißka Ceitunga ßio Miesto praneßa wieną Paßaukimą Wokietijôs Katalikams, kuriame jie paprαßomi yra, kad iß Dēkawonės bey Pagarbinimo daug uzpelnusiojo Centrumo Wado Windthorsto, kursai jam Kartą prisiulytą Garbės-Dowaną, wieną Dwarą, nepriēmęs, bet kitoki Szirdies Geidawimą ißreißkęs, Mieste Hannover antroji katalikißka Baznyczia pabudawojama butu. Tas Paßaukimas wisus Katalikus papraßo, kad tai Progai Piningû sudētu. Po tům Paßaukimu yra 150 Ceitungos pasiraßiusios.

München, 20. Aprili. Szendien Palaidojimas nesenėy pasimirusojo bayrißkojo Justytės-Ministerio Fäustle nusidawe. Wisi Ministerei, Wieteninkas Princwaldono bey Wieteninkai aukßtesnujû Wyriausybjû Palaidojimui pribuwo. Katalikißkasis Wyskups Türk laike Lawonmißę.

Augsburkyj, 20. Aprili. Ne menką Nusidywyjimą ßiczion ta Zine padare, kad bayrißkosiôs Waldziôs Ministeris von Lutz su Augsburkio Fabrikanto-Naßle, Margarete Riedinger, susizadējęs esąs, kuri Milijonērene esanti.

Metce, 16. Aprili. Elzas-lotringißkoji Regierunga nor iß Ciecorystės Zemjû Elzaso bey Lotringiû dabar dar wieną Ciecorystės Saimo Deputiertą, Wieteninką Kreizo Mühlhausen, Poną Lalance, ißwaryti. Pagal „Metco Ceitungą" Pons Lalance tůjau po Ciecorystės Saimo Uzbaigôs po Korawojimo Kamara Mieste Mühlhausen dēley sawo Skyrimo-Paßaukimû atsiliepti turēs; Persēßkojime ißsirodys, ar jam tolesnysis Uzsilaikymas Wokietijoj dar bus iwelyjamas.

Metce, 20. Aprili. Prancuzißkasis Rubeziaus Komisērs Schnäbele tape ßendien Wokieczių Pusēj nu Policijôs Komisēro Gautß iß Ars suimtas ir i ßiczion esantyji Pajēßkojimo-Kalējimą nugabentas.

Iß Estereikijôs bey Ungarû.

Wyne, 18. Aprili. Ministeris Trefort laike wakar sawo Skyrējiems wieną Kalbą, kurioj jis ißsitare, kad Pakajus nutwirtintas esąs ir kas dabarnykßcziame Czēse pradedama, tay galime ant Zemės Palaimôs dirbti. Pagatawojimas nu Mannlich ißrastosės Repetiergewierôs teip toly yra tarpęs, kad ta Giwiera jau Junyjaus Mēnesyj Zalnieriems antrojo Armēkuro galēs buti ißdalyjama. — Wakarykßcziuj Naktyj septyniolika Metû senasis Klawierû Darbo Mokytinis Rudolps Richteris ant kokiû 400 Pēdû aukßtojo Turmo Stepono-Baznyczios uzlipo ir tēnay ant Wirßaus Karaluno Rudolpo Gimimo Tienai jůday-geltonaję Fonę pastate.

Iß Prancuzijôs.

Paryze, 15. Aprili. „Laikraßtis Republic francaise" patikrina, kad ta Zine n'esanti Teisybe, pagal kurę Maskoliû Ciecorus atsiliepęs, kad jis didziamjam Mete 1889 Paryze nulaikomamjam Swieto-Parodymui Maskolijôs Prisidraugawojimą neiwelyjęs. Toksai Ißsitarimas berods pirm 10 Mēnesiû nusidawęs, kaip Prancuzijôs Pasilaikymai prieß Maskoliją tokie geri kaip dabar dar nebuwę. Nu to Czēso ale, kaip Pons Laboulaye Petersburkyj per prancuzißkaji Pasiuntini pramintas tapęs dēley Parodymo-Klausymo ney jokiôs Kalbôs nebibuwus. Maskolißkoji Waldzia todēl ir negalējusi sakyti, kad ji su anům Dalyku nieką Darbo nenorenti turēti, dēl kurio ji nepaklausta pasilikusi.

— 21. Aprili. Ceitunga „Agence Havas" praplatiną wieną Uzgērimą, kuri anglißkasis Gendrolkonzelis Mieste Philippopel prie wienôs bulgarißkajei Regierungai ant Garbės keltôs Czesniės ßitais Zodzeis daręs: „Aß uzgeru ant Walnumo tarpstancziosės Bulgarijôs, kuri per sawo kareiwißkaji Macnumą bey Szaunumą ißrode, kad ji sawo Walnumo wertinga yra ir kuri tůmi Eyropą padrasino, Bulgariję paßelpti, jeib ji prieß Isimaißymus maskolißkojo Milzieno atsiginti galētu.

— 22. Aprili. Ceitunga „Agence Havas" praneßa wakar Miestelyj Pagny ant Gelzkeldwario nusidawusyji Suēmimą Policijôs Komisēro Schnäbele ir sako, kad Miestelyj Pagny kalbama esą, kad Schnäbele i jam statytus Spastus esąs ikluwęs. Tai n'esa Tiesa, kad Suēmimas to Zmogaus per Darbus wienôs prancuzißkôs Draugystės ißsiguldąs, kuri sawę „Patriotenliga" wadinas. — Justytės Ministeris susirotyjo wakar dēley Suēmimo Policijôs Komisēro Schnäbele su Ministereis Goblet bey Flourens ir uzdawe potam wienam aukßtam Urēdininkui Mieste Nancy, kad tůjau i Miesteli Pagny pasidůtu ir apie artimesnesės Ypatybes to Suēmimo Tyrinējimus laikytu.

Iß Englanto.

Londone, 21. Aprili. Ant Salôs Jersey tape ßendien pirm Pētû nu Pētwakarû ant Sziaurės Rytû linkay einąs Zemės Drebējimas pajuntamas, kursai kelis Zēkundus ilgay pateko; prie to buwo tokie Growimai girdimi kaip prie Raiteliû Szuwjû. Ißkadôs niekur nepasidare.

Iß Italijôs.

Ryme, 19. Aprili. Popiezus priēme wakar Prusû Princesę Friedrich Karl, kuri nu sawo Lydētojû bey prusißkojo Pasiuntinio v. Schlözer palydziama buwo.

— 20. Aprili. Didzioji Waldziai priklausancziojì Pulwerės Fabrike pas Pontremoli i Orą palēke. Ikißiol dwideßimt Negywujû ißreikßta tape. — Katalikû Susiējimas, kursai paskutini Metą nu Waldziôs uzdraustas buwo, ßendien atwertas tape. Wisi Kalbētojei praße, kad Rymas wēl Popiezui butu atdůdamas.

Iß Szpanijôs.

Madrite, 19. Aprili. Per Karą, Metuse 1870 bey 71 nusidawusyji, pazysta…

paſtojuſyſis praneuziſzkaſis Feldmarſzols Bazaine, kurio Waiſtas pas Metc ſuimtas tape, paſkutiniuſe Metuſe ſzczion użſilaike. Wiens Prancuzas, Wardu Hillairand, kurſai ſawo Tēwiſzkę prie ſzito Marſzalo atkerſzyti apſiēmęs buwo, ſzbande Bazaine ſu Peiliu nudurti. Jis jam ir iſz tikro wieną Turi prie Galwôs idure; wienok tas Irouyjimas ne ſunkus yra. — Dampſziepis „Bahia“ pas Pernambuko ſu wienu kitu Sziepiu ſuſitrenkdams plyſzo ir i Gelmę nugrimzdo; nu 200 Perſonû yra 70 nuſkenduſios.

Iſz Maſkolijôs.

Petersburkyj, 21. Aprili. Mokſlinyczios Dalykû Miniſterija dûda Zine, kad i aukſzteſnius Mokſlus iſzſimokinanczios Moteres (moteriſzk. Sztudentai) Mokſlo Mete 1887/88 nebibus priimamos.

Warſzawoj, 18. Aprili. Pagal Praneſzimą Laikraſzczio „Dniewnik Warſzawski“ nebgauna Kupczyſtę warantieji iſz ſwetur parējuſieji Zydai ney jokio Iwelyjimo, Maſkolijoj arba Lenkuſe użſilaikyti galēti. Tikt retay kokiam Kupczui ſzitas Iwelyjimas tiera dûdamas; taſai wienok apie tay Raſztą prie ſawēs tur turēti, kad jis Kupczus pirmoſēs Gildēs yra.

Priſaikintujû Sudzia Tilżēje.

[Pirmoji Diena.] I Prową parejo Skardininks Emil Fritz iſz ſzczion, Darbininks Kriſtups Szaulinkis dabar Yſrutēs Cuktużēj ſēdentyſis Darbininks Kriſtups Willuweitis nu Tilżēs Szilû, Mēſininks Gottlybs Noreikatis iſz Klaipēdôs bey Kupczus R. H. iſz Tilżēs. Pirmieji keturi Wyrai atkartotinay iſzprowytôs ſunkiôs Wagyſtēs bey netikrû Raſztû Darymo, o paſkuy Minētaſis pawogtujû Daiktû Nuſlēpimo kaltinamas buwo. Naktyje nu 2. ant 3. Julyjaus praējuſio Meto pawoge Fritcas, Szaulinskis bey Willuweitis kożnas po wieną Arkli nu Ganyklôs Gaſpadoriû Dummaſz bey Awiſziaus, o nu Ganyklôs Gaſpadoriaus Kudziaus 2 Arkliu, kurius jie Puſzynēj pakawojo. Rytmetyj 3. Julyjaus atgabeno W. wieno Kudzio Arkli ant Kiemo Kupcziaus H. i Tilżēs Priemēſti Mērwiſz ir pardawe jam tą uż 120 Markiû, prie kuriôs Kupczyſtēs jis jam netikrą Atſigaminimo Zenklą idawe. Iſz Dalies Apkaltintieji ſawo Darbą iſzſipażino, per Lindeninkus jû Kaltybe pilnay iſzrodyta tape. Sudzia Fritcą ant 3 Metû ir 3 Mēneſiû Cuktużēs bey 4 Metû Garbēs Prapuldymo, Szaulinski ant 6 Metû ir 6 Mēneſiû Cuktużēs bey 7 Metû Garbēs Prapuldymo, Willuweiti ant 5 Metû Cuktużēs ir 6 Metû Garbēs Prapuldymo, Noreikati ant 3 Metû ir 6 Mēneſiû Cuktużēs bey 4 Metû Garbēs Prapuldymo, o H. dēley Nuſlēpimo ant 3 Mēneſiû Kalējimo ir 1 Meto Garbēs Prapuldymo nuſudyjo. Priegtam prie Nuſudyjimo ir dar iſztarta tape, kad keturi pirma minētieji Apkaltintieji po Policijôs Użweizdējimu gal ſtatomi buti.

[Antroji bey trecziojì Diena.] Cimermiņks Auguſts Szüttke, paſkucziauſey Mieſte Altona gywenuſyſis, bey n'apſiwedųſoji Anne Użkoreitike iſz didz. Szilēliſzkiû dēley netikrû Piningû Taiſymo i Prową parējo. — Iki Aprilio 1883 buwo Szüttke dēley netikrû Pinigû Taiſymo tris Metus Cuktużēs atſēdējęs. Po jo Paleidimo jis prie Unēs Auguſtatikēs ant Tilżēs Szilû użſilaike, netikrus Piningus, ypaczey 2 M.-Piningius gatawodams, kurius Auguſtatike iſzleido. Meijo Mēneſyj 1883 tape ji wienok prie Iſzdawimo wieno tokio netikro 2 Markpiningio ſuimta ir dēley ſunkaus Nuſidējimo ſu keleis Metais Cuktużēs pakorawota. Po Auguſtatikēs Suēmimo paſidawe Szüttke i Maſkoliją ir potam prie ſawo Gentainio Endrējaus Szüttke, kuriam teipjau kaip Auguſtatikei nuſidawe, Apkaltintojo netikrûſius Piningus beiſzdûdant. Pats Apkaltintaſis ſawo korawotinaji Darbą toliaus ware. Jis nukeliawo prie Barzdſkuczio Naujoko i Prēkulę, kuri jis Cuktużēj buwo pażinti gawęs. Su jûmi ējo jis i wieną Karcziamą ir bande dabar abudu ſawo netikrûſius Piningus iſzdûti, kur ale jûdu menkay Palaimôs teturējo ir ſuimtu tape. Prie Szüttkio tape didi Daugybe netikrû 1 Markpiningiû atraſta, teipjau ir prie Naujoko. Abudu potam i Skylę nuſzpacierawo. Szüttke weikey iſzſilaużęs iſz Kalējimo paſprudo, Naujoks tape ant dwiejû Metû Kalējimo nuſudytis. Szüttke ſawo Walnybę atgawęs ſwetimus Wardus priſidēdams toliaus i Swietą keliawo, i Karaliauczių, Elbingą, Dancką i. t. t. Jis gawo Pakelyj nekuri Darbininką L. pażinti, ſu kuriûmi jis netikrus Piningus gatawojo ir kurius L. iſzdawe. Szitai ale ſuimtas ir teipjau pakorawotas tape. Szüttke dabar i Reyno Kampą nutrauke ir tēnay ſawę Jonikaicziu wadinos. Oktoberio Mēneſyj jis prie Iſzdawimo netikrû Piningû ſuimtas ir Mieſte Cleve ant 6 Mēneſiû Kalējimo praſudytas tape. Kaip Szüttke dar ſawo pirmutinęję Cuktużēs Korawonę nu Meto 1880 iki 1883 atſēdējo, gawo jis Yſrutyj Tēwą Draugeapkaltintoſēs Użkoreitikēs pażinti. Jis po Paleidimo iſz Cuktużēs Użkoraiczio Familyjei labas Dienas pargabeno ir potam ir Reyno Kampe gywendams wis ſu Użkoraiczeis ſuſiraſze. Ziemoj Meto 1885 parējo jis i Szilēliſzkius ir tēnay iki Februaryjaus 1886 prie Użkoraicziû paſiliko. Jis iſzſipażyſta, kad ant ſawo kokes tris Nedēles ilgay trukuſioſēs Kelionēs nu Kôlnēs Mieſto i Szilēliſzkius netikrû Piningû pagatawojęs ir tus iſzleidęs. Apkaltintoji Anne Użkoreitike, kuri ſu Szüttkiu apſiējo, rods atkartotinay użtropyta tape, kaip ji netikrus Piningus iſzleiſti norējo. Prie jôs Suēmimo minējo ji wienok netikrą Wardą bey Gywenimo Wietą ir tape wēl paleidziama, kadangi prie jôs daugiaus netikrû Piningû nebuwo randama. Merco Mēneſyj tape ji ſzczion ſuimta, kaip ji wieną netikrą 1 Markpeningi iſzdûti norējo. Po gruntingo Perjēſzkojimo tape prie jôs wiena Piningû Maſzna ſu tikrais ir wiena kita ſu netikrais Piningais atraſta. Ji galiauſey ir turējo iſzſipażinti, kad Szüttke prie jôs użſilaikęs ir kad ji nu jo Piningû gawuſi; ji tikt ſakēs, tus Piningus per tikrus laikiuſi. Kad Szüttke dēley netikrû Piningû Taiſymo pakorawotas buwo, ji geray żinojo. Szüttke jôs Namuſe dar wis paſiſlēpęs laikēſi. Auguſto Mēneſyj 1886 paſiſeke Reyno Szalyje, Szüttke ſuimti. Jis wienok iſz naujo ſzalin paſprudo ir ſawo Daiktus atgal palikdams i Mieſtą Altona iſztrauke, kur jis wienoj Naktyj ſawo Gywenime użkluptas tape. Priſaikintieji pagal Apkaltintujû Iſzſipażinimus nu jû Kaltybēs pilnay perſiliudyti galējo. Szüttke nu Sudziôs ant 6 Metû Cuktużēs ir 7 Metû Garbēs Prapuldymo, o Użkoreitike ant 2 Metû Cuktużēs ir 3 Metû Garbēs Prapuldymo nuſudytu tape. Priegtam prie Nuſudyjimo ir iſztarta tape, kad jûdu po Użweidējimu Policijôs gal ſtatomu buti.

[Ketwirtoji Diena.] Szendien Gaſpadorus Eduards Sziemann iſz ſzczion po użdarytomis Durimis dēley Nuſidējimo prieſz Wiezlybyſtę ſudyjamas ir per kaltą iſzraſtas tape. Sudzia ji ant keturiû Metû Cuktużēs bey 5 Metû Garbēs Prapuldymo nuſudyjo.

[Penktoji Diena.] Dēley to paties Nuſidējimo buwo Siuwējû Gizelei Guſtaws bey Dangels Kaatſz iſz ſenujû Weynocziû bey Kardelis Budrus iſz Pokrakiû teipjau po użdarytomis Durimis ſudyjami. Po Kaltybēs Iſzradimo per Priſaikintûſius nuſudyjo Sudzia Guſtawą Kaatſz ant 8 Mēneſiû Kalējimo, Dangelą Kaatſz bey Kardeli Budriu kożną ant 1 Meto bey 6 Mēneſiû Cuktużēs ir 3 Metû Garbēs Prapuldymo. — Potam parējo ant Apkaltintujû Sûlo Darbininks Kriſtijons Augslatis iſz Gr. Franzdorf dēley tyczionis daryto Użdegimo. Ji beperklauſinējant Kalba ant tokiû Dalykû parējo, pagal kurius Sudzia per galimą Dalyką priimti turējo, kad Apkaltintaſis ſawo piktaji Darbą pilnawodams ne prie ſweiko Proto bus buwęs. Dēley Pajēſzkojimo, kokiame Dawade Apkaltintojo Umai randaſi, tape ta Prowa kitam Sykiui ant Atlikimo palikta.

[Szeſztoji Diena.] Diſzeris Kardelis Höft iſz ſenujû Weynocziû dēley tyczionis daryto Użdegimo ſudyjamas buwo, jo Kaltybe wienok neiſzreikſzta paſiliko ir jis dēl to iſz tôs Prowôs walns iſzējo. — Potam Stiklininks Guſtaws Szillus iſz Kaukēnû dēley Plēſzimo arba Aprabawojimo ſudyjamas buwo. Jo Kaltybe tape pilnay iſzrodyta, wienok Priſaikintieji jam nulengwinanczes Ypatybes iwelyjo; jis tape nu Sudziôs ant 1 Meto Kalējimo ir 2 Metû Garbēs Prapuldymo nuſudytas. (Dar ne wiſkas.)

Pianinos billigst, baar oder Raten Monatlich 15, 20, 30 M. ohne Anzahlung, kostenfreie Probesendung
Prospect gratis.
Weidenslaufer, Berlin N. W.

Pasabni Proga!

Mano mieliems Pirkējiems nu Zemēs aš šitůmi pakarney priro-dau, kad wisokie Taworů Szmotai po Inwenturôs Užēmimo atgalstatomi ir išpardawojami tur buti.

Kokie 75 Dutcai **Drabužiů Berštů** po 25 Pf. Zopostas **Lazdů iš Alywů Medžiů, Gelžiės, Nendrės** i. t. t. 25 iki 50 Pf. Graži **Kelnešei** po 40 Pf. iki 1 Mk., **Kaklaryšei** (Szlipsai) po 5 iki 50 Pf., **Korzetai** 75 Pf. iki 1 Mk. 75 Pf., **Szukos** nu 5 Pf. praſ., **Piningů-Maßnos** 5 iki 75 Pf., **Zėgoriaus-Lencugelei** (Kėdikes), **Adymo-Wilnos** bey wisokie kiti Taworai, kurie tikt menkay Parodôs Lauge bey kitur nu sawo Wertiugumo ką prapuldę yra.

M. Hackelberg,
Tilžėje,

Pardawimo Wieta wisame Swiete pagirtoſės Dantů Pripro-wôs **„Kothes Zahnwaſſer."**

Plowimui bey Baltinimui.

Geriauses žales Zėpes (Moilą) iš Taukû, Itepimo-Zėpes, Taukû Zėpes, Sztetyneriû namines Zėpes, Mandelio-Zėpes, Palaikû Zėpes, Kokos-Zėpes, Glycerin-Zėpes, Borax, baltą Wašką, Zėlatynę, englišką Klorkalki, Notrumą, Plowimo-Krystalą, Spindėjimo-Szterkius, Jarû Szterkius, Kwiecziû-Szterkius, dwigubus Szterkius, Spindėjimo-Pletawimo-Alėju bey geriausi Plowimo-Mēlinumą
priſiulo ant pigiausiû Prekiû

Carl Pieck,
Tilžėje.

Sieklai:
Awižas, Zirnius, Miežius, Spirgelius, Sėmenius i. t. t.
priſiulo pigiausey
Arwed de la Chaux,
Tilžėje, šiepiniui Tiltui prieszais.

Karwiu bey Arkliu Pašara
priſiulo pigiausey
J. Jorgeneit Tilžėje,
pas Nemuną.

Prowincos-Medžiu-Sodû-Szulė
Ragaines Sendwaryj
pardůda paruimůti norēdama:
Obelikes, widutiney aukštas, labay geroſe Zortoſe po 50 Pf. ant Stukio,
Wyšniû-Medukus, aukštus, saldžius, labay geroſe Zortoſe po 60 Pf. ant St.

Silkes,
Wirimo-, Swiesto- bey Galwiju-Druska
kaip ir Wežimû Tepalus priſiulo labay pigey
Kolonial Taworû-Pakuze
nu
Hermann Ziehe,
pirma: **Ernst Schwenner,**
Tilžėje.

Žali Moilą (Zėpes),
Baltą Moilą,
Bora-Moilą,
Sztetyneriû namini Moilą,
Taukû-Moilą,
Kokus-Moilą,
Tulžiės-Moilą,
Smalôs-Moilą,

} Geriausius Sztetyneriû, Karaliauczioniû bey Danckôs Fabrikantû Sutaisymus,

Moilû-Plowimo-Pulwerę, Plowimo-Czyštumą,
Boraks, amērikonišnkus Spindėjimo-Szterkius,
Hoffmanno-Szterkius, Kwiecziû Szterkius,
geriausi Plowimo-Mēlinumą,
englišką Klorkalki, englišką Notrumą,
Baltinimo-Wandeni;
toliaus:
geriausius Wežimo-Tepalus, Žuwjû Troną,
Raff-Alėjų, Sėmeniû Alėjų, Firnišą,
Riebsilkes ant imanytinay pigiû Prekiû,
Szotiškas Riebsilkes geriausiame Pakawime,
priſiulo piausey

Julius Schlagowsky,
Tilžėje, Aukštojoj Ulyczioj Nro. 85,
Lietuwininkû Bažnyczei-prieszais.

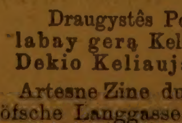
Plytos bey Stogo-Czerpjos,
kampinios bey **išilges** (neišrieſtos) **Stogo-Czerpjos,** geray degintos ir Orą geray pertriwojanczios iš mano Garais waromoſēs Deglyczios Trapēnuſe ant pigiausiû Prekiû.

Apsteliawimai iš ſwetur sekancziam Pawaſarui, frankierûti: **Lenkuſe, Motcwēcziuſe, Unter-Eiſeliuſe, Ragainėj, Witėnuſe; Tilžėje, Szilgaluſe, Dwišakiuſe, Kalwiuſe, Jėgeriškiuſe, Wingėj; Pylimo-Karcziamoj** (Schanzenkrug), **Jedwileicziuſe, Skēpiuſe, Endrējiškiuſe; Baltrušlemiuſe, Ginišliuſe, Karcewiškiuſe, Plaškiuſe, Seluſe, Klokiuſe, Szileninkuſe, Szakuneliuſe, Rusnėj, Szyšėj Szilokarcziamoj** bey **Minėj** tampa greitay ir pigey atliektami.

Ernst Schwenner Tilžėje,
Wokiecziû Ulyczioj Nr. 16.

HAMBURKISZKAY-AMERIKONISZKOJI PAKĒTÛ-WEŹIMO-AKCIJÛ-DRAUGYSTE.

Tiesogi Garais waroma Posto-Sziporyste

nu **Hamburkio į New-Yorkį**
kas Seredą bey Nedēldienę,
nu **Hâvre į New-Yorkį**
kas Utarninką,
nu **Sztetyno į New-Yorkį**
wis po keturiolika Dienû,
nu **Hamburkio į wakarinę Indyją**
per Mēnesį tris Kartus,
nu **Hamburkio į Meksiką**
per Mēnesį wieną Sykį.

Draugystês Posto-Dampsziepei prié szaunaus Apkawcjimo labay gerą Kelionês Progą teip Kajytēj, kaip ir ant tarpinio Dekio Keliaujantiesiems įteikia.

Artesne Zine duod **Carl Dunsky, Karaliaucziuje,** Kneiphöfsche Langgasse 41. [Nr. 507.]

Matrużû
Szluzmos Knygos
yra gaunamos prie
J. Reyländerio bey Sunaus,

Plowimui
priſiulo pigiausey
Geriauses žales Zėpes (Moilą) I. Nri.,
geriauses žales Zėpes (Moilą) II. Nri.,
Taukû Zėpes,
Žalto Wandens Zėpes,
Namû Zėpes,
Notrumą,
Klorkalki,
Spindėjimo-Szterkius,
Baltinimo-Sodą,
Baltinimo-Wandeni i. t. t.

August Mickinn,
Tilžėje.

Kaip
Mašynos-Aleju
Kulimo-Mašynoms
priſiulau:
šwiesu Cylinderio-Alėju II po 45 Pf. už Lyteri,
šwiesu Cylinderio-Alėju I po 50 Pf. už Lyteri,
Mašynû Medžio-Alėju (Bomolę) po 60 Pf. už Lyteri,
išczyštytą Rēwiû-Alėju po 55 Pf. už Lyteri.

Wisi Mašynû Alėjei yra nu Sakû walni, o kadangi ant Wartojimo tikt labay menkay te yra priwalu, tay tokſai Itepimas pigesnis ir geresnis už wiſus kitus Tepalus yra.

Albert Lippke,
Tilžėje, Aukštojoj Ulyczioj Nr. 95,
Drogû- bey Parwû-Kupczyſte.

Silkes.
Geriauses škotiškas Riebsilkes
= **Norwiegerin** =
Baczkoſe bey Kapoſe
priſiulo ant nužemintû Prekiû
Carl Pieck, Tilžėje,
Wokiecziû Ulycz. Nr. 23.

Silkes! Silkes!
Szwiežes Silkes,
Riebsilkes,
didzes bey mažesnes Silkes,
czieloſe pilnoſe, puſiautinoſe bey Bertainio Baczkoſe, kaip ir Kapoſe
priſiulo labay pigey
August Mickinn,
Tilžėje.

Korawonu Jokankuyges
Wokiškôs Ciecorystės
Preke **50 Pf.,** jey frankerotay priſiunczіamos buti tur, **60 Pf.**
Reyländer bey Sunus.

Für die Redaktion verantwortlich: G. Raudonus in Tilsit. (Beilage.) Druck und Verlag von J. Reyländer & Sohn in Tilsit.

Pridelka prie № 17 „Tilzes Keleiwjo“.

Tilžēje, 29. Aprili.

Iß Karalystês Deputiertbuczio.

37. Susiējimas nu 21. Aprilio.

Prie Ministeriû Stalo sēd: Kunigaikßtis Bismarckis, v. Puttkamer, v. Goßler, Drs. Friedberg bey Komisariei.

Ant Dienôs Dawado stow wienat pirmasis Apmastymas bažnytißkay-polytißkojo Užmanymo.

Dep. Gneist (nacionallib.): Tasai prisipažysta tam Dalykui, kad Popiežus pastutiniame Czēse Regierungai prießais atējęs, t. e. ant jôs Welyjimo padabojęs ir katalikißkiesiems Kunigams paliepęs, kad Ciecorui dûtu, kas Ciecorui pripûla. (Szauksmas iß Centrumo: To wiso nebuwo Reikals.) Waldzia ale ant ßito Prießaisatējimo sawo Iwelyjimuse ne per daug galenti pasitikēti; nēsa pateukanczio Pakajaus su Katalikais n'esa raudama. Prieß pati Užmanymą sako Kalbētojis: Waldzia negal powisam aistu pasilikti prie Ißmokinimo bey Užauginimo katalikißkujû Kunigû. Tas Dalyks wisuczēs Priežastimi Waido tarp Waldziôs bey katalikißkosês Bažnyczios pastojęs. Potam ir katalikißkose Žemēse Waldzia prie Apstatymo Kunigû Wietû drauge kalbēti turējusi, ar tai per Pawadinimą arba per Patwirtinimą butu nusidawus. Tada Waldzia ir prie Užweizdējimo Urēdo Dalykuse padawadyti galējusi. Regieruuga galiausey ir tôs Teisybês nustoksenti, už tai pasirupinti, kad ne per daug katalikißkû Draugysczû pasidarytu. Didziausio Apsidabojimo todēl prie Iwelyjimo ßito Užmanymo Reikals esąs. Kalbētojis meldzia, kad tas Užmanymas Komisionui ant Mēginimo padûdamas butu. (Prießtarawimas po Deßinês bey Centrume.)

Dep. Dr. Windhorsts (iß Centr.): Aß dabar negaliu placziaus apie Kalbą Pono Gneist, tikrojo Tēwo teip wadinamosês Kultûrôs Kowôs (bažnytißkojo Waido dēley Katalikû) ißsitarti; jis mums dar Kartą parode, iß kokio Ginklû Buto jis sawo Ginklus yra pasiēmęs. Nu ßwentosês Krasês buwo permanyti dûdama, kad nu Ponbuczio priimtasis bažnytißkay-polytißkasis Užmanymas ant dabarnykßczujû bažnytißkujû Pasilaikymû pritenkas ir kad ßitas Užmanymas Pradzia ilgay laukamojo bažnytißkojo Pakajaus galys pastoti. Yra ant nu abiejû Pusiû darytujû Susirašymû, ypaczey ir ant Prašymû Fuldôs Bißowo nurodoma. Pagal ßitus Apdumojimus mumis ßwentasis Tēws papraße, kad už Priēmimą bažnytißkojo Užmanymo, kaip tasai Ponbutyj priimtas tape, sawo Balsus atdûtumbim. Pasitikējimui ßwentojo Tēwo prisiglausdami, norime mes ßitam Paprašymui sekti. Jey ale tas Užmanymas bažnytißkajei Walnybei ant Ißkadôs perkeicziamas butu, tay turētumbim mes prieß tą Užmanymą ßtimûti. Todēl mes per nereikalingą Daiktą laikome, kad tas Užmanymas dar pirma Komisijone permēginamas butu. Aß baigiu su tûm Welyjimu, kad su tûm Užmanymu Pakajus prasidētu. (Jûksmas po Deßinês. Szauksmas: „Prasidētu!“)

Dep. Richteris (wok.-walns): Užmanymui aß negaliu pritarti, teip toly, kaip Prießtarawimo Teisybe prieß Kunigus ßiczion ant Klausymo pareina, kadangi ßiczion Kunigai ant tokiôs Pusês polytißkuse Dalykuse sawo Apekunus gauna, prieß kurę mano Partija wisuczēs kariawusi yra. Draugysczû Istatymai gal wēl buti iwelyjami, aß prieß tą Dalyką tikt tada teprießtarauczau, kad Draugystiems iwelyjama taptu, ir apatinesês Szules po sawo Apdabojimu imti. Nepriimamas tas Užmanymas man per tą Padawadyjimą pastoja, kad Prießtarawimo Teisybe beweik dar statesne, kaip ji Mete 1873 buwo ißguldoma, tur pastoti. Tûkart ta Prießtarawimo Teisybe nu Waldziôs Pusês tikt Dalis tûkart esanczujû bažnytißkay-polytißkujû Zokanû buwo, ji turējo tą Priprowa bûti, kad Prießsistengimas apatiuujû Kunigû prieß Waldziôs Zokanus butu perweikiamas. Dabar ale ta Prießtarawimo Teisybe wisotinay polytißką Ißsimanymą gawo. Pirma bažnytißkay-polytißka Sudzia tą Prießtarawimą mēgino, dabar ale polytißka Sudzia. Iß to atsieis, kad Kunigai tikt Gyraus bey i aukßtesnes geresnes Wietas pareiti jēßkos. (Labay Tiesa! Centrume.) Reichskancleris berods yra sakęs, kad jis ant Prießtarawimo Teisybes ne didzę Wertybę statąs. Aß juk beje tôs paczios Dumôs su Reichskancleriu esmi, ale rasi jis kaip Diplomots po tokeis Zodzeis sawo tikraję Dumą užslēpti norējo. Ta Prießtarawimo Teisybe prie pirmujû Kunigû Istatymû menkay te bus wartojama, rasi ale potam jû daugiaus prie Kunigû Perstatymo i kitas Wietas. Septynmetinio Zalnierystês Užmanymo Nusidawimas juk tikt Bandymas tiera, Giliawimą bažnytißkôs Maciês Zodzio polytißkiems ir powisam swietißkiems Dalykams pasinaudoti. (Didis Sujudimas.) Ar rasi kas iß tikro tik, kad Popiežus sawo Minējimo Raßtus rašydino, kadangi jis nu Gerybês septynmetinio Iwelyjimo persiliudyjęs ir Prießeninkas trimetinio Iwelyjimo buwo? Minējimo Raßtuse Kardinolo Jacobini yra twirtay ißtarta, kad jēßkoma buwo, Kunigaikßczui Bismarckui pamēgti. Tas minētasis Bandymas ale dēley Centrumo Pasielgimo nepasiseke. Dabar bažnytißkay-polytißkieji Zokanai i Szalę pastumami, ale per Atgalgryžimą dar ir Naudôs polytißkuse Dalykuse jēßkoma yra. Reichskancleris dabar parlamentarißkaji Balsû Daugumą yra igyjęs, ale jis mislyja, ant Skyrimo Pasisekimû n'esą galima Butus budawoti. Todēl jis per Zokanû Dawimus Centrumą pamažinti nor, jeib tasai su pasididinti galenczeje Walnujû Partija ne wēl Balsû Daugumą ant sawo Pusês gautu. Reichskancleris rods Prießeninkas parlamentarißkosês Regierungôs yra, ale jis ir pats tikēs, kad jei tikt pareinantysis Czēsas priklauso, todēl jis bando Balsû Daugumą pagal sawo Welyjimą pasidaryti. (Didis atkartotinas Pritarimas po Kairês bey Centrume. Prießtarawimas po Deßinês.)

Kunigaikßtis Bismarckis: Pons Richteris randa, kad Užmanymas Bažnyczios Prašymuse dar ne gana Iwelyjimû tur; jis yra daugiaus popiežißkas už pati Popiežiu. Aß dabar nežinau, ar jis kaip saw walnas Partijôs Wadas arba kaip Pasekējas Pono Windthorsto kalbējęs yra, ar jis taigi tikt tai teißtaria, ką Centrumo Ponai, kurie jam sawo Pritarimą ißreißke, Popiežui prießais n'ißsidresa sakyti. Pono Richterio Kalbą aß jau Ceitungose Centrumo Partijôs esu skaitęs. Bažnyczia Prießtarawimo Teisybe tikt dēley swietißkû bey polytißkû Dalykû wienat teiwelyja, Pons Richteris todēl nepriwalo dywytis, kad mes ant ßitôs polytißkôs Pusês Prießtarawimo Teisybês ypatißkay nurodome. Pons Richteris sawo Pasipiktinimą apie tay ißreißke, kad mes swetimôs Žemês Žmogu ant Pagalbôs pasiwadinome. Ponui Richterui rodos nepažystama esą, kad Maskolijoj ant to dabojama yra, koki Pasimēgimą arba Nepasimēgimą ißdûtasis Zokanas Englante padaro ir kad Prancuzai ant Maskolijôs Welyjimû padaboja. Englenderei bande Popiežiaus Macę prieß Waldziôs tuleropûsius Prießeninkus laimēti. Tai yra wyriausis Dalyks Diplomotû Persimanymo, kad swetimoj Žemēj Prieteliû jēßkoma yra; Katalikai Popiežiu per swetimôs Žemês Žmogu nelaiko, kaip Pons Richteris Protestantu (Ewangelißku) budams toktai daro. Kad Popiežus musû Prietelus yra, tay mes jo Pagalbą mielay priimame. Ißplatinimas Jacobinio Minējimo-Raßtû ant mano Paraginimo nusidawe, kadangi aß ißwydau, kad katalikißkieji Skyrējei begēdißku Budu apmelûjami tape, teip kad Ißguldymas reikalings pasirode. Minējimo Raßtai buwo perkreipti ir negeray perstatyti. Regierunga tą garbingaji Uždawimą turējo, Melams prießais tikraję Teisybę žinomą padaryti. Jey Pons Richteris nu bile kokiôs Aukßtybês ką laikytu, nu Popiežiaus arba kokiôs kitôs aukßtôs Personôs, tay aß tokiôs Personôs Pristową pasiwadinczian prieß jo neteisingûsius Užgawimus musû dabarnykßczujû Pasilaikymû. Dwasißkieji Dēmokratai (Centrums) tikt dar bent Giliawimui Zodzio kokiôs aukßtôs Personôs prisipažysta. Pons Richteris nu Skyrimo Kunstês kalbējęs. Kas daugiausius Kunstês Daiktus czionay yra ißprowyjęs, to aß nenoriu minēti. Wiskas, kas Wokietijôs Ciecorystēj nepakajinga buwo, susirinko po Tolynžengianczujû Wedimu. Szitas Babēlês Turmas yra suardytas, tarp tujû, kurie tą Koryczią budawojo, Kalbû Nepermanymas ir Sumißimas atsirado. Aß esu ißmokęs, ir su pareisenczioju Czēsu rokûti. Gal juk galima buti, kad wēl koksai kits Balsû Daugumas Wirßu gaus. Mano Kaltybe yra ta, tiek daryti, kiek aß imanau. To aß ir niekubudu nesigēdziûs. Aß beje turiu Baimês, ne prieß kitą Balsû Daugumą, bet prieß Ißkadôs Darymą be Sažinês esanczio Balsû Daugumo. Mano Welyjimą, Urēde pasilikti, yra Pons Richteris kaip Priežasti ißguldęs, kad aß dabarnykßtyji Balsû Daugumą palaikyti norys. Kaip linksmas aß bucziau, kad be Klapatû iß to Urēdo atstoti galēcziau, kuriame dabar esu. Tai tikt Ißrodymas piktôs Walês tegal buti, kad man newertingos Priežastes prisukamos yra, kûmi Deputiertas Richteris juk pažystamas yra. Ar aß rasi tokio Balsû Daugumo turiu jēßkoti, kursai powisam prießais stowenczių Dalykû, o ne tû jēßko, kuriû aß noriu. Teip ilgay, kol aß Ministeris esu, pasiprocewoju aß tus Dawabus iwesti, nu kuriû aß tikiu, kad jie Žemei naudingi yra. Bet dabar prie patiês Užmanymo! Wisos Tēwißkę mylencziosês Partijos tame Dalyke wienôs Dumôs yra, kad mes Katalikams musû Žemês toktai iwelyti norime, ką Waldzia iwelyti gal. Tikt apie tai Skir-

tumas randasi, kas iwelytina yra. Kad ßitas Užmanymas atmestas tampa, tay ißgaißinkit Regierungai Baimę nu ilgû Metû ir labay prociaunaus Darbo, kursai Susideirinime su Katalikais užbaigtas tape. Aß rods permanau, kad toks staigus 15 Metû ilgs Karas daug Szirdyse Kartumo atgal palikęs yra, kurio dēley Wokieczui pasunksta, Prießeninkui Kanką bůti. Ale Regierunga tur klausti: Kas yra wisai Žemei naudinga? — Kalbētojis pareina potam ant Ißsitarimû pirm jo Kalbējusujû ir ißrodo tujû Apsirikimus. Daugel Deputiertams potam dar prieß bey už Užmanymą kalbējus nurodo galiausey Kunigaikßtis Bismarckis ant to, kad ne kokiû bažnytißkû Priewoliû tas Užmanymo Priēmimas reikalingas pasidaręs, bet wienat dēl, kad Nepakajû mylentieji Katalikai Žemēj pakajingi pastotu, pilnaji Pakajû su jeis igyti negalent. Ikßiolißkieji bažnytißkieji Žokanai tikt Kowôs-Priprowa tebuwę, dabar jie per Wirßu esantis, kaip ir Žocialistû Žokanas Kartą per Wirßu pastosęs, kad jû Prießsistengimas perweiktas busęs ir Susideirinimas su jeis galimas pastosęs.

Berlyne, 25. Aprili. Deputiertbutis pirmůsius wyriausius keturis Perskyrimus bažnytißkojo Užmanymo po trumpo Susirotyjimo priēme.

Iß Lietuwôs bey abiejû Prusû Prowincû.

Tilžēje, 25. Aprili. Kaip wakar Oras iki 18 Grodû pagal Reaumur ßilts buwo pastojęs, prieß Wakarą ant Žēg. 7 pirmieji Perkunyjôs Debesei ßime Mete pasirode; o ir ßendien Oras labay ßilts yra ir Želmenei su Mace iß Žemēs kilti pradējo.

Kraupißkiuse, 25. Aprili. Sziczion esantysis Miesôs Peržiurētojis, Pons Aptiekorus Sch., atrado prie dwiejû nupenētû Kiauliû Mēsininko L. Trikynus. Kadangi L. tas Kiaules prieß Trikynus nebuwo isipirkęs, tay jam ne menka Ißkada iß to pasidaro. — Musû Kampe jau per keles Dienas dabar du jůdu Gandru užsilaiko.

Katyczinse, 19. Aprili. Wakar tape Lawonas pasimirusojo Pono Kunigo Strēlio i Kapus nulydētas. Urēdo Draugai iß Tilžēs Kreizo su sawo Wyresnoju, Ponu Wyskupu Hoffheinz, buwo iß didziausiôs Dalies tēnay susirinkę. Mokytojiems Katycziû Parapijôs Giesmę: „Kristus mano Linksmybe“ pagiedojus laike paskuy Minētasis Smutnybēs Namuse ßirdingą Maldą. Potam tape Grabas nu Parapijôs Mokytojû pakeltas ir Warpams beskambant i Bažnyczią nugabentas, kur jis su Wainikais bey Palmais grażey ißpůßtas, pas Altoriu pastatytas tape. Pons Kunigs Hoffheinz iß Piktupēnû wokißkaję, o Pons Kunigs Böttcher iß Wilkißkiû lietuwißkaję Lawonmißę laike. Tada po Pagiedojimo wienôs Giesmēs Grabas ant Kapû ißneßtas tape, kur Pons Kunigs Hoppe iß Tilžēs, Mokytojiems Giesmę: „Ten Apaczioj Pakajus“ užbaigus, prie atwirosēs Důbēs Szirdi pajudinanczę Atsisweikinimo-Kalbą laike. Parapijonams begiedant tape potam Důbē užrausta ir ant jôs didi Daugybe Wainikû padēta, kuri aißkey atliudyjo, kad Apaczioj Szirdis ilsenti, kurios daugel Meilēj atsimine. — Naktyje nu 13. ant 14. ß. M. pasiseke ßiczion esancziam Szandarui Wolff tris per Rubežiu ißmugulikůtus Arklius atimti. Naktyje ant 18. Aprilio jis ale podraug su wienu Kamerotu dar geresni Pasisekimą turējo. Trys maskolißki Rubežiaus Žalnierei pas Skirßemiû Kordunâ Galwijû Miesą i musû Pusę igabenti bande. Wiens nu jû ßalin pasprudo, antrudu tape suimtu ir i Tilžēs Sudziôs Kalējimą nugabentu.

Heinrichswaldēj (Gastůse), 28. Aprili. Seredôs Wakare Pons Oberprēzidents Drs. v. Schlieckmann podraug su Ponu Landrotu Labgawôs Kreizo ßiczion parkeliawo. Jam ant Garbēs tape Wakare prie musû Pono Landroto v. Zander Czesnis kelama, ant kuriôs ir wisi czionay esantieji Oficyrai pakwiesti buwo.

Ragainēj, 21. Aprili. Rautenberkio Parapija Malonēs Dowana nu kokiû 8000 Markiû gawusi. Kadangi ale Szuilēs bey Precenterio Butas tur buti budawojamas, tay ant Nurodyjimo Pono Oberregierungsroto Dodillet, kursai praējusoj Nedēlēj Rautenberkyj buwo, tie Piningai ne saw skyru esantiems Kiemams ißdalyjami, bet ant Budawojimo minētujû Trobû wartojami bus. — Galutinysis Eksomas prie musû karalißkosēs ēwangelißkosēs Mokytojû Sēminarijôs prasidēs 26. ß. M. ir pasibaigs 30. ß. M.

Szilēnuse, 21. Aprili. Pirm keliû Dienû nuskendo Prude (Ežere) Ukininko P. Kieme P. tojo wienatijis trijû Metû senasis Sunus. Gimdytojû Szirdperßa, kurie tokiu nůglu Smercziu sawo wienatiji Kudiki prapuldyti turējo, yra labay didi — Pons Lebenow iß Pilkainēs ßiczion nesenay Medicynôs Dalykû Drogeriją itaise ir tůmi czionay ilgay pajustam Priwalingumi pagelbējo. Szilēnû Kampas butent ikißiol iki toliaus kaip dwi Myli sawo Aptieką bey Drogeriją turējo. — Ankscziaus kaip kituse Metuse yra ßimet musû Kelei sausi pastoję. Dēley sausosēs Pagadôs ir ßio Pawasario Sējimai jau anksty prasidēti galējo. Dobilai, Timotai, Awižos bey Žirnei nu daugel Gaspadoriû jau powisam užsēti yra. Pagal sawo Papratimą ir ßime Pawasaryj Stintû Žwejei nu kurßißkujû Mariû, kurie iki Szirwintôs ißilguy Szeßupēs pareina, sawo Stintas parduda.

Szilēnuse, 21. Aprili. Maskolißkame Rubežiaus Kieme S. wiens sawo Urēdą pilnawojantysis maskolißks Žalnierus su wienu ant Lauko dirbancziu Gaspadoriaus Sunumi i Waidą parējo. Žalnierus perpykęs ēme sawo Rēwolweri ir tą jaunaji Wyrą ant Wietôs nußowe. Tůjau Razbaininks i Prową wadinamas tape. Dabar jis jau Pakelyj i Sibyryja randasi, iß kuriôs jis wargu besugryß.

Klaipēdoj, 23. Aprili. Karalißkoji Regierunga pirm trumpo Czēso iwelyjo, kad Budawojimas naujosēs Nidôs Bažnycziôs dabar jau gal prasidēti, kadangi tam Darbui reikalingieji Piningai ant pirmojo Meto pritenka; Regierunga priegtam ir apsiēme, už dar trukstancziůsius 10000 Mk. pasirupinti. — Iß Pilkopiû sekanczioji Žine pareina: Praējusoj Nedēlēj prie Gaspadoriaus Deggim jam Namēj n'esant Ugnis atsirado; nu gywujû Daiktû du Arkliu, kelios Karwes ir kokios 10 Awjû bey Eryczû, kaip ir kelios Kiaules Liepsnose nužuwo. Žmoniû Gywascziei niera i Priegadą parēję.

Wēlawoj, 20. Aprili. Kudikiû Augle Kupcziaus Rogge Tepliawoj praējusęję Nedēldienę su sawo Auginiu, dwiejû Metu senu Kudikiu, pas Langą trecziojj Tožēj stowējo ir iß ten ant Turgaus Pleciaus stowenczeję Karuselę pasižiurējo. Iß Nedabotingumo paliko ji Kudiki ant keliû Akiēs Mirksniû prie Lango bestowenti, kursai žemyn ant Ulycziôs nupůle ir teip skaudingay pasižeide, kad jau sekantyji Ryte pasimirti turējo.

Pillawoj, 20. Aprili. Wakar ßwēdißkieji Laßiû Žwejei 14 Laßiû, kurios iß wiso kokiu 200 Swarû swēre, potam Žwejei iß senosiôs Pillawôs su sawo pirktoju ßwēdißkoju Laßlû Kuteriu 10 didziû Laßiû, kokiû 250 Swarû sunkiû, o ßendien Szwēdai 7 didzes Laßes, 140 Swarû sunkes, ir musû Laßiû Kuteris „Steuer“ 7 Laßes, 80 Swarû sunkes i Ostą pargabeno. Szwēdißkieji Laßiû Žwejei priegtam sawo Tinklus ißtraukdami ir kokius 90 Swarû Storēs sugawo. — Nu Žwejû iß senosēs Pasargēs prie Silkeliû Žwejojimo wiens didis Jurôs Szů, kokiû septyniû Pēdû ilgs ir kokiû 380 Swarû sunkus, sugautas tape. Pirmutiniuse Metuse sugautieji Jurôs Szunys daug mažesni buwo ir menkesni Sunkumą te turējo. Žwējei tą Gywoli gywą i musû Ostą pargabeno ir Žmoniems už mažą Užmokesni ant Pasižiurējimo pastate. Szendien anksty jie ji i Karaliaucziu ißgabeno, kur jis parduotas taps. — Subatoj anksty ißbēgo iß Žwejû Kiemo Follendorf Žwejei Behnert, Unruh bey Broliudu Freudenthal, jeib sawo Ungariû Kurbus su Laiwu i ßwiežeses Mares ißgabentu. Kaip jie iki Pētû Laiko dar nebuwo sugryžę, nuējo jû Moterißkes pas Krantą, jeib tēnay apsižwalgytu. Nors jos iki wēlybo Wakaro prie Krantôs ant wisû Pusiû linkay jēßkojo, tay jos nu Laiwo tikt nieką negawo pamatyti. Nedēldienēj pirm Pētû ißwydo Apgywentojei Kiemo Follendorf wieną apwerstą Laiwą, kursai ant Krantôs linkay warēs. Tą Laiwą apžwalgius ißsirode, kad tasai tas pats buwo, su kuriůmi anie negiliukingieji Žwejei i Mares ißbēgę buwo. Nu Wyrû ney wieno nebuwo rasti ir todēl turime priimti, kad Laiwas nu Szturmo apwerstas ir Wyrai Marēse sawo Smerti radę bus.

Toruse, 20. Aprili. [Kraujo Apnůdyjimas.] Wiens jauns Kupczius buwo ßiczion pirm trumpo Czēso naują Kepurę nusipirkęs; Teip wadinamoji Prakaito Skura ale nu Kažemēko bene su nůdingais Dalykais bus ißdirbta tapusi. Jaunasis Wyrs prie Kaktôs mažą Skauduluką turējo, kursai prie tôs Skurôs besitrindams wis piktesnis pastojo ir dabar teip baisey suputo, kad Nepalaimingasis prisibijoti turējo, Galwôs Rožę gausęs. Dabar wisa Galwa ir Weidas suputo ir Liekorei priegadingą Kraujo-Apnůdyjimą ißrado, kuri Sergantysis wargu bepertriwos.

Konitc, 16. Aprili. Ant sawo mažojo Dwaro Guttowitc pas Rittel ßiose Dienose toly pažystamasis Pons v. Borowicki nusißowe. Tas senasis Pons, kursai Kartą geresnes Dienas buwo matęs, i labay prastus ir wargingus Pasilaikymus buwo parējęs. Sawo Prispaudoj atsimine jis wieno Draugo iß geresnojo Czēso ir praße jo Pagalbôs. Tasai ale staczey jam Pagalbą užgynęs. Iß to tas senasis Pons teip nusiminęs, kad su Rewolweriu saw Galą pasidaręs.

Szwiežiausiosios Žines.

Berlyne, 27. Aprili. Deputiertbutis priēme trecziame Apmastyme bažnytißkay-polytißkaji Užmanymą galutiney Wardais nußtimůjant su 243 Balsais prieß 100 Balsû; 42 Deputiertu sawo Balsus neatdawe, tarp tujû radosi 26 Walnkonzerwatywai, 8 Konzerwatywai bey kokie 8 Nacionalliberolai.

Malkôs-Pardawimo Termynai

nu 2. iki 7. Meiji 1887.

5. Meiji ant Žēg. 10: Wißwilēj prie Baumann, Oberfirßterijēs Jura.
6. " " " 10: Lazdinēhlen (Karcziamoj) Oberfirßterijēs Weßkallen.
6. " " " 10: Peitschendorf prie Struppeck Oberfirßterijēs Pfeilswalde.

Für die Redaktion verantwortlich: G. Naudonus in Tilsit. Druck und Verlag von J. Reyländer & Sohn in Tilsit.